

Faktum – stevningsoppgave i ELSA Oslos internasjonale prosedyrekonkurranse

Skrevet av Morten Ruud

Innleveringsfrist for stevningsoppgave: 1/10, kl. 23:59

Peter Hill var ansatt som matros om bord på cruiseskipet *Costa Fantastica*. Skipet var registrert og hjemmehørende i staten Euphoria. Peter Hill var statsborger i Euphoria. Sommeren 2013 seilte skipet på cruise til Svalbard, med 600 passasjerer om bord. Om formiddagen den 12. juli la skipet til kai i Longyearbyen, og passasjerer og mange av mannskapet gikk i land.

Utpå dagen ble politiet (Sysselmannen) varslet om at en ukjent person forsøkte å selge narkotika på torget i Longyearbyen. En betjent reiste ut for å undersøke saken, og oppdaget selgeren, som viste seg å være Peter Hill. Han ble tatt med på sysselmannskontoret hvor det ved kroppsvisitering ble funnet 10 gram kokain, samt en pose med smykker. Han innrømmet under avhør å ha stjålet smykkene fra en passasjerlugar tidligere samme morgen.

Peter Hill ble besluttet pågrepet og satt i politiarrest i Longyearbyen. Kapteinen på *Costa Fantastica* ble ikke varslet om pågripelsen, og skipet forlot Longyearbyen samme kveld, uten Peter Hill. Et par dager senere ble han varetektsfengslet etter beslutning fra Nord-Troms herredsrett, siktet for omsetning av narkotika og tyveri av smykkene. Før vareteksttiden utløp, ble han dømt for de samme forholdene av Nord-Troms herredsrett den 10. august til fengsel i 6 måneder. Han godtok dommen og ble umiddelbart overført til soning i Tromsø fengsel.

Først et par dager etter at skipet hadde forlatt Longyearbyen, fikk kapteinen på *Costa Fantastica* melding om at en matros var savnet. Han meldte fra om dette til rederiet, som igjen varslet lokalt politi i Euphoria. Den 15. august rettet euphoriske myndigheter en henvendelse til norske myndigheter via Utenriksdepartementet, med forespørsel om de kjente til om Peter Hill var blitt igjen i Longyearbyen. Etter å ha kontaktet Sysselmannen kunne UD melde tilbake at Peter Hill var dømt og nå innsatt til soning i Tromsø.

Noen dager senere overleverte Euphorias ambassadør i Oslo en note til Utenriksdepartementet, hvor de protesterte mot behandlingen av Peter Hill og forlangte at han straks ble løslatt. I noten ble det påstått at Norge hadde begått flere folkerettsbrudd i saken.

Euphoria hevdet for det første at norske myndigheter ikke hadde adgang til å straffedømme Peter Hill. Euphoria er ikke part i Svalbardtraktaten og har således ikke anerkjent norsk suverenitet over Svalbard. De hevdet at Svalbard i forhold til Euphoria måtte anses som *terra nullius* og at han derfor ikke kunne dømmes av norske myndigheter for påståtte lovbrudd begått der. Når det gjaldt tyveriet av smykkene, hevdet de at Hill uansett ikke kunne dømmes av norske myndigheter for dette, siden tyveriet var skjedd om bord på et skip under euphorisk flagg.

Videre ble det anført i noten at Norge hadde brutt Wienkonvensjonen om konsulære forbindelser av 24 april 1963, ved å unnlate å varsle ambassaden om pågripelsen av Hill, jfr. konvensjonens artikkel 36. Endelig ble det krevet at en representant for ambassaden skulle få adgang til å besøke Hill i Tromsø fengsel.

En uke senere ble Euphorias ambassadør innkalt til Utenriksdepartementet, hvor han ble overlevert en svarnote der Norge avsto alle krav. Det forhold at Euphoria ikke hadde ratifisert Svalbardtraktaten kunne ikke ha betydning for spørsmålet om norsk suverenitet over øygruppen. Norge hadde håndhevet suverenitet over Svalbard siden 1925, og siden Euphoria aldri tidligere hadde reist innsigelser mot dette, måtte de anses å ha akseptert dette. Selv om tyveriet hadde skjedd om bord på cruiseskipet, hevdet Norge at forholdet hørte under norsk jurisdiksjon. Det ble her vist til at Hill i sin forklaring hadde opplyst at tyveriet fant sted om morgenen den 12. juli. På den tid befant skipet seg i Isfjorden, det vil si i Svalbards indre farvann, godt innenfor territorialgrensen.

Når det gjaldt det påståtte bruddet på Wienkonvensjonens artikkel 36, viste Norge til at den bestemmelsen ikke medfører en umiddelbar plikt til å varsle konsulære myndigheter. Det er en plikt til å orientere den pågrepne om sin rett til å komme i kontakt med sitt hjemlands konsulære myndigheter. I noten ble det anført at sysselmanen hadde opplyst at Hill var orientert muntlig om denne retten, men hadde sagt at han ikke ønsket at euphoriske myndigheter ble varslet. Siden dette skjedde muntlig, kunne det imidlertid ikke fremlegges noen dokumentasjon på dette. Når det endelig gjaldt kravet om å besøke Hill i Tromsø fengsel, ble dette avslått under henvisning til at narkotikasaken stadig ble etterforsket med sikte på å finne fram til eventuelle bakmenn. Etter beslutning fra retten hadde Hill derfor besøksforbud.

Forhandlinger mellom Norge og Euphoria førte ikke fram, og Euphoria anla deretter sak for Den Internasjonale Domstol, med krav om opphevelse av straffedommen, umiddelbar løslatelse av Peter Hill og erstatning for den skade som han var påført.

Verken strafferettslige eller prosessuelle spørsmål skal behandles.